

BYAVANDRING I ÅKERBY. Augusti 2009

Av Eric Stenberg, Harads. Foton Inge Baeckström

I början av 1800-talet bosatte sig nybyggare, åbor, torpare och inhysingar i Åkerby. Åkerby nr 1 ägdes då av Selets bruk, senare av Bodträskfors AB. På begäran av Lars Petter Forsberg om en avstyckning utfördes en sådan av lantmäteriet. Nio hemmansdelar om ca 360 ha avstyckades, fördelade på åtta hemman. Den niondelen var skogsmark, som tillfördes Bodträskfors AB.

Allan Nilsson berättar för intresserade edeforsbor

Om detta och mer om hemman, släktförhållanden, jordbruk och boplatser fick vi till livs genom historiskt jordnära byberättare, Allan och Ingemar Nilsson, Vigert Boström och Fred Gustafsson.

Byavandringen ägde rum den 8 augusti med samling hos Fred. Ca 45 hembygdsvänner deltog. Dagen var solig och varm, + 26°. Hos Fred var det gemytligt och trevligt. Hans gård var blomrik med gröna gräsytor, trevliga och sköna sittplatser. Vi bjöds på fika i partytältet, där Fred redogjorde för dagens vandring, som skulle ske genom bilåkning, enär besöksplatserna var så spridda.

Första stoppet skedde vid bäcken. Den var helt torr, och några lämningar av en kvarn syntes ej till. Vi passerade en nyodling, där man hade tagit upp stubbar och planering återstod.

Hos Rune Lundberg samlades alla på gårdsplanen, där Allan Nilsson gav oss en informerande berättelse om området, dess historia, utveckling och framtid. Det var en intressant genomgång med livsupplevelser och händelser hämtade ur eget liv och som fängslade oss genom den jordbundna verkligheten.

Det blev sedan ett kort stopp vid Ingela Brännmarks hus för att sedan fortsätta till Vigert Boströms gamla hem, där vi fick gott, kallt källvatten, behövt i den tryckande värmen. Vigert, en utomordentlig berättare, redogjorde för sin uppväxttid, skolan, som byggdes 1928 och var i bruk till 1950. Ett genomgående drag under vandringen var berättarna, historiskt kunniga, välinformerade med klara besked och öppna om sitt liv och sin bygd.

Nästa anhalt blev Mandygården hos Urban och Catharina. Där möttes vi av en sommaridyll – röd timrad gård omgiven av stora friska gröna ytor, blommor som verbena och tagetes, buskar, stamrosor, röda vinbär på stam, liljor och mycket annat. Det var en oerhört tilltalande syn med öppet landskap, vänlighet och med älven, som förstärkte storheten i platsen. I det fina gårdsområdet blev vi bjudna på hamburgare och dricka.

Vandringen avslutades med två besök. Först hos Gustavs Kjell-Anders Nilsson med visning av grisar, där glada, lekfulla kulingar visade sin glädje genom friheten i hagen.

Glada grisar med knorr på svansen

Sista stoppet blev hos den gulddiplomerade bonden Ingemar Nilsson och hans söner Peter och Börje.

Ladugården rymmer hundratals kor och ungdjur. Anläggningen är högdatoriserad med bl.a. robotmjölkning, automatisk ryktning och transponder i halsbandet, som styr kon, när det är dags att mjölkas. Det var nästan överkligt för en utomstående att se den högteknologi, som i dag styr ladugården.

Ja, åkerbybesöket blev en högtintressant vandring bland gårdar och ställen med berättare, som har stor kunnighet om bygdens historia.